

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.III.37.772/2023/3.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán bíró, Dr. Sugár Tamás bíró, Dr. Bérces Nóra bíró

A felperes: felperes neve (felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Mező István ügyvéd (felperesi képviselő címe)

Az alperes: ... Vármegyei Kormányhivatal (alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. Papp Katalin kamarai jogtanácsos

Az alperesi érdekelt: alperesi érdekelt neve (alperesi érdekelt címe)

Az alperesi érdekelt képviselője: Dr. Balogh Lajos ügyvéd (alperesi érdekelt képviselőjének címe)

A per tárgya: földhasználati nyilvántartási ügyben indult jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes, 7. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: a Debreceni Törvényszék 2023. 2023. október 30-án kelt 11.K.702.184/2023/5. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perben nem álló haszonbérbeadó és az alperesi érdekelt mint haszonbérlő 2021. június hó 30-án haszonbérleti szerződést kötöttek. A szerződésben a felek nem utaltak korábbi haszonbérleti szerződésükre, nem állapodtak meg azon szerződésük megszüntetésében.

[2] A felperes a kifüggesztett haszonbérleti szerződésre elfogadó jognyilatkozatot nyújtott be.

[3] Az alperes mint mezőgazdasági igazgatási szerv ... számú határozatával a szerződést a felperessel hagyta jóvá és azt záradékkal látta el, amely szerint a felperes az alperesi érdekelt, mint szerződés szerinti haszonbérelő helyébe lép.

[4] A hatósági jóváhagyó záradékkal ellátott haszonbérleti szerződés alapján az alperes hivatalból eljárást indított a földhasználati nyilvántartásba vétel iránt, amely során felhívta a felperest a korábbi haszonbérleti szerződést felbontó okirat 8 napon belüli becsatolására. A felhívó végzésben utalt a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 14. § (4) bekezdésére és figyelmeztette a felperest, hogy okirat hiányában az eljárást az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint megszünteti.

[5] Figyelemmel arra, hogy a felperes a felhívásnak nem tett eleget, az alperes ... számú végzésével a hivatalból indított eljárást megszüntette.

[6] A felperes közigazgatási perben támadta az alperes végzését.

A Debreceni Törvényszék ítélete

[7] A törvényszék ítéletével az alperes végzését megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[8] Mindenekelőtt utalt arra, hogy a bíróság előtt – részben azonos felek közötti, de eltérő földrészletekre vonatkozó haszonbérleti szerződéshez kapcsolódóan – tíznél több olyan per indult, amelynek tárgya az alperes földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzés iránti eljárást megszüntető, azonos jogi és ténybeli alapon nyugvó végzésének jogszerűsége. Ezért a bíróság a 103.K.700.135/2022. számú pert mintaperként bírálta el. A mintaperben a bíróság – helyt adva a keresetnek – 2022. május 17-én ítéletet hozott. Ítéletét az alperes felülvizsgálati kérelmére eljár Kúria a 2022. október 27-én meghozott, Kfv.VI.37.519/2022/13. számú ítéletével hatályában fenntartotta.

[9] Az ügy érdemében kitért arra, hogy a perbeli esetben a szerződő felek a korábbi haszonbérleti szerződés megszüntetését és az újonnan megkötött haszonbérleti szerződést nem foglalták egy okiratba. A szerződés nem rendelkezett korábbi haszonbérleti szerződés megszüntetéséről, illetve arról, hogy a korábbi haszonbérleti szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését a felek az illetékes mezőgazdasági szerv jóváhagyásától tennék függővé.

[10] Utalt arra is, hogy a felperesi keresetlevél eltérő indokokon alapult, ahogyan a védírat is. Ennek oka nyilvánvalóan az volt, hogy a peres felek között több azonos típusú per (sorozatper) volt folyamatban a bíróság előtt és az alperes, egyezően a felperessel – az ügyek sorozatos jellegére, a tényállások hasonlóságára tekintettel – azonos érvrendszer mellett dolgozta ki beadványait.

[11] Azt ellenben tényként állapította meg, hogy a bíróság a 101.K.700.742/2023. ügyszám alatt hozott ítéletével a perben felülvizsgálat tárgyát képező eljárásban született végzés meghozatalának előzményeként szolgáló ... számú határozatot megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Azaz a per tárgyát képező eljárást megszüntető végzés

vonatkozásában nem áll rendelkezésre a földhasználati nyilvántartásba bejegyzés alapjául szolgáló okirat (záradékolt haszonbérleti szerződés).

[12] Erre tekintettel az eljáró bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 89. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a Kp. 92. § (1) bekezdés b) - d) pontja alapján azt megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban a bíróság azt az iránymutatást adta, hogy az alperes a tényállást a tényleges jogi helyzet alapján állapítsa meg, illetve az adott ügyben meghatározott tényállás mellett hozzon döntést az ügyben. Kimondta, hogy döntése meghozatala során nyilvánvalóan figyelemmel kell lennie alperesnek arra is, hogy időközben alperes mint mezőgazdasági igazgatási szerv valakivel jóváhagyta-e a haszonbérleti szerződést.

A felülvizsgálati kérelem

[13] Az ítélettel szemben jogszabálysértésre hivatkozással az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet kérve annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását.

[14] A felülvizsgálati kérelme befogadását megítélése szerint a joggyakorlat egységének, továbbfejlesztésének biztosítása és az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés indokolja a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ad) alpontjai szerint.

[15] Érvelése szerint az ítélet nem felel meg a kereseti kérelemhez kötöttség elvének, mivel maga a bíróság állapította meg, hogy a kereset nem a konkrét ügy tényállását és az ahhoz kapcsolódó jogi érvelést tartalmazza, ennek ellenére a Kp. 85. § (1) bekezdését megsértve döntést hozott.

[16] Kifejtette, hogy a törvényszék ítélete nem felel meg az indokolási kötelezettség Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdésében foglalt követelményének sem. Iratellenes azon megállapítása, hogy a mintaperrel azonos ténybeli és jogi alapokon nyugszik a perbeli ügy, mert a felek a szerződésben nem rendelkeztek a korábbi szerződés megszüntetéséről. Ebből fakadóan a mintaperben hozott ítélet nem lehet irányadó.

[17] Az ügy érdemére vonatkozóan részletesen kifejtette jogi érveit, miszerint nem lehet feladata a szerződés értelmezése, mindemellett a hivatalbóli törlés jogszabályi alapja is hiányzott, amelyet alátámaszt a Rendelet 2023. június 15-től hatályos 14. § (2) bekezdésének j) pontja.

[18] A perbeli ügy tényállása kapcsán a Kúria Kfv.V.38.135/2021/9. számú ítéletének kellett volna mintául szolgálnia és annak elvi tartalmából kellett volna levonni a következtetéseket.

[19] Az alperes további érve szerint a jogerős ítélet új eljárásra adott iránymutatása végrehajthatatlan. A bejegyzés alapjául szolgáló határozat megsemmisítése visszamenőleges hatályú, így a bíróság azt a döntést semmisítette meg, amivel az eljárás megindult. Ezt e tényt azonban eltérően értékelték az elsőfokú bíróságok, mert volt olyan ügy, ahol új eljárásra utasítás nélkül semmisítette meg a bíróság a döntést. Jelen perben azonban nem értelmezhető a törvényszék azon utasítása, hogy a tényleges jogi helyzetnek megfelelően járjon el. A földhasználati nyilvántartási eljárás ugyanis okafogyottá vált, a felperes földhasználata nem jegyezhető be. Ha pedig ismételten vele hagyják jóvá a szerződést, akkor egy új eljárás indul.

[20] Az alperes az eljárás megszüntetését kérte, amelyre vonatkozó érvek nem szerepelnek az ítéletben.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.

[22] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér.

[23] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[24] A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban az alperes által előadottakat, a rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatását nem látta indokoltnak.

[25] A felülvizsgálati bíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, a befogadásról szóló döntés azt a célt szolgálja, hogy a Kúria az egyedi ügyek intézésében is elláthasson alapvető jogegységi funkciót. Ebből pedig következik, hogy a befogadásról szóló döntés során a Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálnia. Önmagában a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat jogsértő jellegére hivatkozás még nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelem befogadását.

[26] A Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása – a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont –érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős határozat olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.

[27] Alapot adhat a felülvizsgálatra az is, ha a jogerős határozat által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat ugyan kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel már nem támogatható.

[28] A Kúria megítélése szerint a felülvizsgálati kérelem nem vetett fel olyan, az ügy érdemét adó elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat nem egységes, illetve nem valószínűsíthető, hogy jelen ügy kapcsán a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, a jogegység megbomlásának a veszélye állna fenn.

[29] Az alperes felülvizsgálati kérelmének az ügy érdemére vonatkozó érvei nem értékelhetők, figyelemmel arra, hogy az eljáró bíróság sem foglalt abban állást. Döntése során azt a megváltozott jogi helyzetet értékelte, miszerint a bejegyzés alapjául szolgáló szerződést a bíróság időközben megsemmisítette. Azaz a perben a felülvizsgálat tárgyát képező végzés vonatkozásában nem állt rendelkezésre a bejegyzés alapjául szolgáló okirat (záradékolt haszonbérleti szerződés).

[30] A megismételt eljárásra adott iránymutatás a Kúria szerint egyértelmű, nem arra adott utasítást a bíróság, hogy konkrétan milyen tartalmú határozatot/végzést hozzon, hanem arra kötelezte, hogy az alperes a tényállást a tényleges jogi helyzet alapján állapítsa meg, illetve az adott ügyben meghatározott tényállás mellett hozzon döntést az ügyben. Kimondta, hogy döntése meghozatala során nyilvánvalóan figyelemmel kell lennie alperesnek arra is, hogy időközben alperes valakivel jóváhagyta-e a haszonbérleti szerződést. Ez azonban nem zárja ki az eljárás megszüntetését és amennyiben azt indokoltnak tartja, új eljárás megindítását.

[31] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerint a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelmére, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegésre alapozott felülvizsgálat a bíróság tisztességes eljárásának és a közigazgatás tisztességes ügyintézésének a kontrollját jelenti. A kógens, Kp. 117. § (4) bekezdés rendelkezéséből következően ezen befogadási ok fennálltát indokolni kell, mégpedig kifejezetten a befogadhatóság körében.

[32] A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, hogy a befogadással kapcsolatos végzésében a jogorvoslati kérelem által taglalt eljárási jogi és anyagi jogi jogszabálysértésekről nem foglalhat állást, arra ugyanis kizárólag a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbíráló, az eljárást befejező ítéletében vagy végzésében kerülhet sor.

[33] A Kp. 118. §-ának körében azonban annyi mégis megállapítható, hogy az alperes által hivatkozott kereseti kérelemhez és védíráshoz kötöttség elvének megsértése annak megvalósulása esetén sem olyan súlyú eljárási szabályszegés, amelynek kihatása van az ügy érdemére. A felek között ugyanis – ahogyan azt részletesen tartalmazza a jogerős ítélet – több azonos típusú per (sorozatper) volt/van folyamatban a bíróság előtt és az alperes, egyezően a felperessel – az ügyek sorozatos jellegére, a tényállások hasonlóságára tekintettel – azonos érvrendszer mellett dolgozta ki beadványait a perben. Az eljáró bíróság ugyanakkor 2023. október 30-án tárgyalást tartott az ügyben, amelyen ismertette a keletkezett iratokat és a felek is konkrétan a perrel érintett szerződésre tettek nyilatkozatot.

[34] A törvényszék ítélete tartalmazza a tényállást, és habár utal a mintaperben hozott ítéletre, az attól való tényállásbeli eltérést is részletesen kifejtette. Azon iratellenességet, amelyre hivatkozik az alperes, a Kúria nem észlelte, és olyan indokolásbeli hiányosságot sem valószínűsített az alperes, amelynek az ügy érdemére kihatása lehetne.

[35] A kifejtettetekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemnek a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja alapján történő befogadására nincs törvényes lehetőség.

[36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 117.§ (4) bekezdése alapulvételével – az alperes befogadási kérelmében megjelölt indokok mellett – a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt valamennyi ok alapján megvizsgálta, és megállapította, hogy a befogadás feltételei egyéb okból sem állnak fenn.

[37] A kifejtettetekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdés alapján megtagadta.

[38] Kp. 118. § (1) és (3) bekezdés

A döntés rövid tartalma

[39] *Ha a felülvizsgálati kérelem nem vet fel olyan, az ügy érdemét adó elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat nem egységes, illetve nem valószínűsíthető, hogy az ügy kapcsán a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, a jogegység megbomlásának a veszélye állna fenn, a felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.*

Záró rész

[40] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

[41] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadása tárgyában a Kp. 118. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2024. január 24.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő